

ПОГОДЖЕНО.

Голова профкому:

\_\_\_\_\_ Чепурко О.С.

«\_\_» \_\_\_\_\_ 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ.

Директор гімназії:

\_\_\_\_\_ Яремчук М.П.

«\_\_» \_\_\_\_\_ 2023р.

**Положення**  
**про організацію роботи**  
**з охорони праці**  
**учасників**  
**навчально-виховного**  
**процесу**  
**у КЗ «Зозулинецька**  
**гімназія»**

## **1. Загальні положення**

- 1.1 Це положення розроблено відповідно до Законів України "Про охорону праці", "Про освіту".
- 1.2 Це положення визначає єдину систему організації роботи з охорони праці, а також обов'язки керівників та посадових осіб щодо забезпечення здорових і безпечних умов навчально-виховного процесу, запобігання травматизму його учасників.
- 1.3 Положення узгоджене комітетом профспілки працівників КЗ «Зозулинецька гімназія».
- 1.4 Заклад освіти у своїй діяльності керується чинним законодавством, нормативно-правовими актами з охорони праці, цим положенням.
- 1.5 Організація роботи з охорони праці в закладі освіти покладається на його керівника.
- 1.6 Навчання та перевірка знань з питань охорони праці працівників проводиться відповідно до ДНАОП 0.00-4.12-99 "Типове положення про навчання з питань охорони праці", затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України 17.02.1999 р. № 27, зареєстрованого в Мін'юсті України 21.04.1999 р. за №: 248/3541 (далі - Типове положення).
- 1.7 Навчання та перевірка знань з питань охорони праці учнів під час навчання проводиться відповідно до типових планів та програм з предметів "Охорона праці" та Типового положення. Крім навчання з охорони праці, в закладах освіти проводиться навчання з питань охорони життя, здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, попередження побутового травматизму. У закладах освіти, що надають загальну середню освіту ці питання входять до курсу предметів та дисциплін з безпеки життєдіяльності. Обсяги, зміст навчання та форми перевірки знань з питань безпеки життєдіяльності визначається навчальним планом і програмою, затвердженими Міністерством освіти і науки України.
- 1.8 Інструктажі з питань охорони праці в закладах освіти проводяться з учнями відповідно до Типового положення. Інструктажі з питань безпеки життєдіяльності з учнями проводиться одночасно з інструктажами з питань охорони праці і містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо.

## **2. Обов'язки посадових осіб та організація роботи з охорони праці в закладах освіти**

### **2.1 Директор:**

2.1.1. відповідає за створення безпечних умов навчально-виховного процесу згідно з чинним законодавством, міжгалузевими та галузевими нормативними, інструктивними та іншими документами з охорони праці, цим Положенням; не дозволяє проведення навчально-виховного процесу за наявності шкідливих та небезпечних умов для здоров'я учасників навчально-виховного процесу;

2.1.2. відповідно до Типового положення про службу з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 03.08.1993 р. № 73 і зареєстрованого в Мін'юсті України 30.09.1993 р. за № 140, створює у закладі освіти службу охорони праці, яка безпосередньо підпорядковується йому, або призначає відповідальних за організацію роботи з охорони праці та визначає їх функціональні обов'язки; забезпечує функціонування системи управління охороною праці у закладі освіти;

2.1.3. призначає наказом осіб, відповідальних за стан охорони праці в структурних підрозділах, навчальних кабінетах, майстернях, спортзалах тощо;

2.1.4. затверджує посадові інструкції керівників структурних підрозділів, працівників з обов'язковим блоком питань охорони праці;

2.1.5. створює і визначає порядок роботи постійно діючої технічної комісії з уведення в експлуатацію нових, реконструйованих навчальних приміщень і обладнання, затверджує акти приймання;

2.1.6. уживає заходів щодо приведення інженерно-технічних комунікацій, устаткування, обладнання у відповідність до чинних стандартів, правил, норм охорони праці;

2.1.7. щорічно укладає колективний договір (угоду), що містить розділ з охорони праці, та забезпечує його виконання;

2.1.8. організовує роботу комісії з перевірки готовності закладу освіти до навчального року та до роботи в осінньо-зимовий період;

2.1.9. забезпечує виконання законодавчих, нормативних наказів, рішень, розпоряджень, інструктивних матеріалів з питань охорони праці Міністерства освіти і науки України, місцевих органів управління освітою, виконання заходів з охорони праці колективного договору (угоди), приписів органів державного нагляду за охороною праці, пропозицій профспілкового комітету;

2.1.10. на засіданнях ради закладу освіти, нарадах керівників структурних підрозділів, інших осіб, відповідальних за стан охорони праці, організовує звітування з питань профілактики травматизму, виконання заходів з охорони праці колективного договору (угоди), видає накази, розпорядження з цих питань;

2.1.11. організовує профілактичну роботу щодо попередження травматизму і зниження захворюваності серед учасників навчально-виховного процесу;

2.1.12. організовує роботу з розробки програми вступного інструктажу та забезпечує проведення всіх видів інструктажів: з охорони праці - відповідно до Типового положення, з безпеки життєдіяльності - відповідно до цього Положення;

2.1.13. організовує роботу щодо розроблення та періодичного перегляду інструкцій з охорони праці для працівників відповідно до ДНАОП 0.00-4.15-98 "Положення про розробку інструкцій з охорони праці", затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.01.1998 р. № 9, зареєстрованого в Мін'юсті України 07.04.1998 р. за № 226/2666, інструкцій з безпеки для учнів відповідно до цього Положення; перегляд цих інструкцій здійснюється один раз на п'ять років;

2.1.14. сприяє проведенню та бере участь у проведенні адміністративно-громадянського контролю з питань охорони праці;

2.1.15. контролює забезпечення учасників навчально-виховного процесу спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту згідно з ДНАОП 0.00-4.26-06 "Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту", затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.10.1996 р. № 170, зареєстрованим у Мін'юсті України 18.11.1996 р. за № 667/1692;

2.1.16. здійснює контроль за підготовкою трудових загонів, учнівських об'єднань щодо створення здорових і безпечних умов праці та відпочинку на місцях їх дислокації;

2.1.17. забезпечує проведення дозиметричного контролю відповідно до чинних нормативних актів з обов'язковою реєстрацією в спеціальному журналі;

2.1.18. забезпечує навчання з питань охорони праці учасників навчально-виховного процесу та навчання з питань безпеки життєдіяльності вихованців, учнів з наступною перевіркою знань відповідно до чинного законодавства: цього Положення;

2.1.19. забезпечує виконання організаційно-технічних заходів упровадження державної системи стандартів безпеки праці, проведення атестації робочих місць за умовами праці;

2.1.20. Організовує проведення обов'язкових попередніх та періодичних медичних оглядів учасників навчально-виховного процесу закладу освіти відповідно до Положення про медичний огляд працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.1994 р. № 45 і зареєстрованого у Мін'юсті 21.06.1994 р. за № 136/345;

2.1.21. організовує з відповідними органами державного нагляду за охороною праці обстеження робочих місць перед виробничою практикою; забезпечує контроль за виконанням робіт, які негативно впливають на учасників навчально-виховного процесу та стану довкілля;

2.1.22. здійснює постійний зв'язок з державними органами та громадськими організаціями щодо запобігання травматизму серед учасників навчально-виховного процесу;

2.1.23. повідомляє за підлеглістю та Міністерству освіти і науки України протягом доби про кожний груповий нещасний випадок або випадок зі смертельним наслідком, що трапився з вихованцем, учнем під час навчально-виховного процесу, на виробництві та у побуті;

2.1.24. організовує розслідування нещасних випадків з учасниками навчально-виховного процесу, затверджує акт про нещасний випадок під час навчально-виховного процесу відповідно до чинних документів, проводить аналіз причин та розробляє заходи щодо попередження травматизму.

## **2.2 Заступник директора:**

2.2.1. організовує і контролює виконання керівниками структурних підрозділів (кабінетів тощо) заходів щодо створення здорових і безпечних умов навчально-виховного процесу;

2.2.2. забезпечує впровадження відповідних вимог державних і галузевих нормативних документів з питань охорони праці у навчально-виховний процес;

2.2.3. здійснює контроль за безпекою навчального обладнання, приладів, хімреактивів, навчально-наочних посібників тощо, що використовуються під час навчально-виховного процесу відповідно до чинних типових переліків і норм;

2.2.4. бере участь у підготовці учнівських об'єднань щодо створення здорових і безпечних умов праці та відпочинку в місцях їх дислокації;

2.2.5. один раз на три роки організовує навчання і перевірку знань працівників закладу освіти з охорони праці, входить до складу комісії з перевірки знань;

2.2.6. контролює у структурних підрозділах проведення інструктажів з питань охорони праці учасників навчально-виховного процесу та інструктажів з безпеки життєдіяльності вихованців, учнів;

2.2.7. забезпечує роботу щодо розробки і періодичного перегляду інструкцій з охорони праці для працівників закладів освіти та інструкцій з безпеки для вихованців, учнів, а також розділів вимог охорони праці у методичних рекомендаціях до виконання практичних, лабораторних робіт у навчальних кабінетах, лабораторіях, майстернях тощо;

2.2.8. забезпечує розробку інструкцій з охорони праці для професій або видів робіт з підвищеною небезпекою, які переглядаються один раз на 3 роки відповідно до ДНАОП 0.00-4.15-98 "Положення про розробку інструкцій з охорони праці", затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 29. 01. 1998 р. №9, зареєстрованого в Мін'юсті України 07.04.1998 р. за №226/2666;

2.2.9. бере участь у розробці розділу з охорони праці колективного договору (угоди);

2.2.10. затверджує погодження службою охорони праці добові норми зберігання і витрачання сильнодіючих отруйних речовин, легкозаймистих рідин та інших пожежо- і вибухонебезпечних матеріалів;

2.2.11. контролює дотримання працівниками посадових інструкцій у частині забезпечення охорони праці;

2.2.12. бере участь в організації та проведення адміністративно - громадського контролю за станом охорони праці;

2.2. 13. відповідає за правильне та своєчасне розслідування нещасних випадків з учасниками навчально-виховного процесу, аналізує обставини нещасних випадків.

2.3. Завідувач кабінету, лабораторії, комбінованої майстерні:

2.3.1. несе безпосередню відповідальність за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, інвентарю тощо.

2.3.2. не допускає до проведення навчальних занять або робіт учасників навчально-виховного процесу без передбаченого спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту;

2.3.3. вимагає у встановленому порядку забезпечення спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту на учасників навчально-виховного процесу згідно з ДНАОП 0.00-4.26-96 "Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту", затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.10.1996 р. №170, зареєстрованим у Мін'юсті України 18.11.1996 р. № 667/1692;

2.3.4. відповідно до цього Положення розробляє і переглядає (один раз на 5 років) інструкції з безпеки під час проведення занять у кабінетах, лабораторіях, навчально-виробничих майстернях, спортивних залах тощо;

2.3.5. дозволяє використання обладнання, встановленого в кабінетах, дільницях, передбаченого чинними типовими переліками, затвердженими Міністерством освіти і науки України;

2.3.6. проводить інструктажі з охорони праці під час навчального і навчально-виробничого процесу;

2.3.7. проводить або контролює проведення учителем, вихователем інструктажів з безпеки життєдіяльності учнів з обов'язковою реєстрацією в журналі обліку навчальних занять (вступний) та в журналі встановленого зразка (первинний, позаплановий, цільовий).

2.3.9. бере участь у розробці окремого розділу з охорони праці колективного договору (угоди);

2.3.10. терміново повідомляє керівника та службу охорони праці закладу освіти про кожний нещасний випадок, що трапився з учасником навчально-виховного процесу, організує за потреби надання потерпілому першої долікарської допомоги, бере участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призве їй до нещасного випадку;

2.4. Учитель, класовод, вихователь, класний керівник:

2.4.1. несе відповідальність за збереження життя і здоров'я вихованців, учнів під час навчально-виховного процесу;

2.4.2. забезпечує проведення навчально-виховного процесу, що регламентується чинними законодавчими та нормативно-правовими актами з охорони праці;

2.4.3. організовує вивчення вихованцями, учнями правил і норм з охорони праці;

2.4.4. проводить інструктажі з вихованцями, учнями:

2.4.4.1. з охорони праці під час проведення виробничої практики і трудового навчання відповідно до Типового положення;

2.4.4.2. з безпеки життєдіяльності під час проведення навчальних занять, позакласних, позашкільних заходів: *вступний* на початку навчального року - реєстрацією в журналі обліку навчальних занять на сторінці класного керівника; *первинний, позаплановий, цільовий* інструктажі - з реєстрацією в спеціальному журналі, *інструктажі перед початком заняття* (нової теми, лабораторної, практичної роботи тощо) - з реєстрацією в журналі обліку навчальних занять і виробничого навчання та на сторінці предмета в рядку про зміст уроку, практичної роботи тощо.

**2.4.5.** здійснює контроль за виконанням вихованцями, учнями правил (інструкцій) з безпеки;

**2.4.6.** проводить профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед вихованців, учнів під час навчально-виховного процесу;

**2.4.7.** проводить профілактичну роботу серед вихованців, учнів щодо вимог особистої безпеки у побуті (дії у надзвичайних ситуаціях, дорожній рух, участь у масових заходах перебування в громадських місцях, об'єктах мережі торгівлі тощо).

**2.4.8.** терміново повідомляє керівника та службу охорони праці закладу освіти про кожний нещасний випадок, що трапився з вихованцем, учнем, організовує надання першої медичної допомоги потерпілому, викликає медпрацівника;

**2.4.9.** бере участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку.

### **3. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності і під час позакласної, позашкільної діяльності**

**3.1.** Заступник керівника закладу освіти з навчально-виховної роботи:

**3.1.1.** вживає необхідних заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов, виконання санітарно-гігієнічних норм і вимог з охорони праці під час проведення позакласних і позашкільних заходів;

**3.1.2.** контролює і надає методичну допомогу керівникам клубів, гуртків, спортивних секцій, походів, екскурсій, трудових об'єднань, громадських робіт тощо з питань створення безпечних і нешкідливих умов праці і відпочинку вихованців, учнів, запобігання травматизму;

**3.1.3.** проводить навчання та інструктажі з охорони праці класоводів, класних керівників, учителів та інших осіб, які залучені до організації позакласної, позашкільної роботи;

**3.1.4.** організовує профілактичну роботу серед вихованців, учнів з охорони праці під час навчально-виховного процесу;

**3.1.5.** повідомляє керівника та службу охорони праці закладу освіти про нещасні випадки, що сталися з учасниками навчально-виховного процесу під час проведення позакласних, позашкільних заходів, організовує надання першої лікарської допомоги потерпілим, бере участь у розслідуванні.

**3.2.** Керівник гуртка, секції, тренер:

**3.2.1.** забезпечує безпечний стан робочих місць, обладнання приладів, інструментів, спортивного спорядження (інвентарю) тощо;

**3.2.2.** проводить інструктажі з охорони праці з працівниками та інструктажі з безпеки життєдіяльності з вихованцями, учнями;

**3.2.3.** не дозволяє працювати вихованцям, учням без відповідного спецодягу, взуття та інших засобів індивідуального захисту згідно з ДНАОП 0.00-4.26-95 «Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту», затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці

України від 29.10.1996 р. №170, зареєстрованим у Мін'юсті України 18.11.1996 р. № 667/1692;

3.2.4. терміново повідомляє керівника та службу охорони праці закладу освіти про кожний нещасний випадок, що трапився з вихованцями, учнями під час проведення позакласних, позашкільної діяльності, бере участь у розслідуванні, організовує надання першої лікарської допомоги потерпілим;

3.2.5. веде профілактичну роботу серед вихованців, учнів з охорони праці.

#### **4. Організація роботи з охорони праці під час адміністративно-господарської діяльності в закладах освіти**

4.1. Заступник директора з адміністративно-господарської роботи, завідувач господарства, начальник господарського відділу:

4.1.1. забезпечує експлуатацію і догляд будівель, споруд і територій відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці, керує будівництвом та ремонтами відповідно до будівельних норм і правил;

4.1.2. забезпечує дотримання вимог правил охорони праці під час експлуатації виробничого, енергетичного, вентиляційного обладнання, машин, механізмів, водогрійних котлів, посудин, що працюють під тиском;

4.1.3. відповідно до чинних нормативно-правових актів забезпечує дотримання норм переміщення вантажів, санітарно-гігієнічного стану побутових і допоміжних приміщень, територій;

4.1.4. забезпечує навчальні приміщення, кабінети, господарські і культурно-побутові підрозділи закладу освіти обладнанням та інвентарем відповідно до вимог правил і норм з охорони праці;

4.1.5. забезпечує вихованців, учнів, працівників спецодягом, взуття та інших засобів індивідуального захисту згідно з ДНАОП 0.00-4.26-96 "Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту", затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.10.1996 р. №170, зареєстрованим у Мін'юсті України 18.11.1996 р. № 667/1692: організовує періодичні випробування діелектричних засобів захисту, а також облік, зберігання, видачу, прання, сушку, дезінфекцію та ремонт спецодягу;

4.1.6. відповідно до чинних нормативно-правових актів організовує проведення щорічних замірів опору ізоляції електроустановок та електропроводки, заземлювальних пристроїв, періодичні випробування водогрійних котлів, посудин, що працюють під тиском, аналізу повітря на вміст пилу, газів і парів шкідливих речовин, вимірювання освітлюваності, шуму і вібрації, радіаційний контроль у приміщеннях закладу освіти;

4.1.7. організовує з відповідними органами навчання персоналу, що обслуговує котли і водонагрівачі, електричні установки та інші агрегати і механізми підвищеної небезпеки;

4.1.8. відповідно до ДНАОП 0.00-4.15-98 " Положення про розробку інструкцій з охорони праці", затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 29. 01. 1998 р. №9, зареєстрованого в Мін'юсті України 07.04.1998 р. за№ 226/2666, розробляє і періодично переглядає інструкції з охорони праці

під час виконання конкретних господарських робіт, узгоджує їх зі службою охорони праці;

4.1.9. проводить інструктажі з охорони праці, забезпечує навчання з питань охорони праці в адміністративно-господарських підрозділах;

4.1.10. бере участь у проведенні адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці;

4.1.11. бере участь у розробці окремого розділу з охорони праці колективного договору (угоди);

4.1.12. терміново повідомляє керівника і службу охорони праці закладу освіти про нещасні випадки, що сталися з працівниками адміністративно-господарських підрозділів, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим.

## **5. Порядок проведення та реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності**

5.1. Інструктажі з безпеки життєдіяльності проводяться з вихованцями, учнями. Інструктажі містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо. Учні і вихованці, які інструктуються, розписуються в журналі., починаючи з 9-го класу.

5.2. Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до закладу освіти вихованця, учня проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності службами охорони праці. За умови чисельності учасників навчально-виховного процесу в закладах понад 200 вищезазначеними службами проводиться навчання з вихователями, класоводами, класними керівниками, майстрами тощо, які в свою чергу інструктують вихованців, учнів перед початком навчального року. Програма вступного інструктажу розробляється в закладі освіти на основі орієнтовного переліку питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності. Програма та порядок проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності затверджується наказом керівника закладу освіти.

5.3. Запис про вступний інструктаж робиться на окремій сторінці журналу обліку навчальних занять.

5.4. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться на початку заняття у кожному кабінеті, майстерні, спортзалі тощо, наприкінці навчального року перед початком канікул, а також за межами закладу освіти, де навчально-виховний процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів. Первинний інструктаж проводять вчителі, класоводи, вихователі, класні керівники, майстри виробничого навчання, тренери, керівники гуртків тощо. Цей інструктаж проводиться з вихованцями, учнями, а також з батьками, які беруть участь у поза навчальних заходах. Первинний інструктаж проводиться ще перед виконанням кожного завдання, пов'язаного з використанням різних матеріалів, інструментів, приладів, на початку уроку, заняття, лабораторної, практичної роботи тощо.

5.5. Запис про проведення первинного інструктажу робиться *е* окремому журналі реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності, який зберігається в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі та іншому робочому місці. Первинний інструктаж, який проводиться перед початком кожного практичного заняття реєструється в журналі обліку навчальних занять, виробничого навчання на сторінці предмета в розділі про запис змісту уроку, заняття.

5.6. Позаплановий інструктаж з вихованцями, учнями проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що може: призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо; при зміні умов виконання навчальних завдань, у разі нещасних випадків за межами закладу освіти. Реєстрацій позапланового інструктажу проводиться в журналі реєстрації інструктажів, що зберігається в кожному кабінеті, майстерні, спортзалі тощо.

5.7. Цільовий інструктаж проводиться з вихованцями, учнями закладу освіти у разі організації поза навчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час проведенні: громадських, поза навчальних робіт (прибирання територій, приміщень, науково-дослідної роботи на навчально-дослідній ділянці тощо). Реєстрація проведення цільового інструктажу здійснюється у журналі інструктажів.

**Орієнтовний перелік  
питань вступного інструктажу з безпеки  
життєдіяльності для вихованців, учнів**

1. Загальні відомості про заклад освіти, його структуру (кабінети, лабораторії, майстерні, спортзали тощо): Види та джерела небезпеки в навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках, на навчально-дослідних ділянках тощо.
2. Загальні правила поведінки під час навчально-виховного процесу. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в навчальних закладах.
3. Вимоги пожежної безпеки в навчальному закладі. Знайомство з Правилами пожежної безпеки для закладів, установ, організацій і підприємств системи освіти України.
4. Радіаційна безпека, дії у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.
5. Безпека дорожнього руху. Поведінка на вулиці, знайомство з правилами дорожнього руху.
6. Побутовий травматизм, попередження та дії у разі нещасних випадків у побуті.
7. Перша медична допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій тощо.